

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI GRAĐANSKI SUD U ZAGREBU
Ulica grada Vukovara 84

Poslovni broj: P-1852/2023-14

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

P R E S U D A

Općinski građanski sud u Zagrebu, po sucu toga suda Sanji Krovinović kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari I-tužiteljice Tanja Čavar, OIB 29957217659, Bilogorska Ulica 112, Golo Brdo, II-tužitelja Ivan Čavar, OIB 05851372888, Bilogorska Ulica 112, Golo Brdo, zastupanih po punomoćnici Andrei Mardešić, odvjetnici u Zagrebu, umješača Udruga Roditelji u akciji – Roda, OIB 06947174377, Ul. Jurja Žerjavića 10, Zagreb, protiv tuženika Klinička bolnica Merkur, OIB 25883882856, Ulica Ivana Zajca 19, Zagreb, radi činidbe, nakon održane i zaključene glavne i javne rasprave dana 23. travnja 2026., u prisutnosti I i II-tužitelja, punomoćnika tužitelja, punomoćnika tuženika i punomoćnika umješača, dana 23. travnja 2026.

presudio je

I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

"1. Nalaže se tuženiku KLINIČKA BOLNICA MERKUR, OIB: 25883882856, ulica Ivana Zajca 19, Zagreb, da u roku od 15 dana uništi sve pohranjene biološke uzorke od dana 02.12.2015. godine, broj zametaka 2, broj slamki 1, kriopohranjenih u mjestu u spremniku K6u2u7, endo broj para ili Z-GIN OHR-2- 1:5084/11-1-2, I. tužiteljice TANJE ČAVAR, OIB: 29957217659, Golo Brdo, Virovitica, Bilogorska ulica 112, i II. tužitelja IVANA ČAVARA, OIB: 05851372888, Golo Brdo, Virovitica, Bilogorska ulica 112, koji su krioporhanjen kod tuženika u spremniku s tekućim dušikom u Dnevnoj bolnici za medicinsku potpomognutu oplodnju Zavoda za humanu reprodukciju, Klinike za ženske bolesti Kliničke bolnice Merkur.

2. Nalaže se tuženiku da tužiteljima nadoknadi troškove ovog parničnog postupka zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom tekućom od presuđenja do isplate i to po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena sve u roku od 15 dana. "

II. Odbija se alternativni tužbeni zahtjev koji glasi:

"1. Nalaže se tuženiku KLINIČKA BOLNICA MERKUR, OIB: 25883882856, ulica Ivana Zajca 19, Zagreb da u roku od 15 dana vrati 1. tužiteljici TANJI ČAVAR, OIB: 29957217659, Golo Brdo, Virovitica, Bilogorska ulica 112, i 2. tužitelju IVANU

ČAVARU, OIB: 05851372888, Golo Brdo, Virovitica, Bilogorska ulica 112, sve kriopohranjene biološke uzorke od dana 02.12.2015. godine, broj zametaka 2, broj slamki 1, endo broj para ili Z-GIN OHR-2-: 5084/11-1-2 kriopohranjenih u mjestu u spremniku K6u2u7, u spremniku s tekućim dušikom u Dnevnoj bolnici za medicinsku potpomognutu oplodnju Zavoda za humanu reprodukciju, Klinike za ženske bolesti Kliničke bolnice Merkur.

Obrazloženje

1. Tužitelji su postupkom medicinski pomognute oplodnje dana 23.08.2016. godine postali roditelji jedne djevojčice, a dana 28.09.2020. godine roditelji dviju djevojčica.
2. Dana 02. prosinca 2015. godine u postupku medicinski pomognute oplodnje tužitelja, nastalo je 5 (pet) zametaka, od kojih je 1 (jedan) zametak vraćen embrio transferom 1. tužiteljici u maternicu, nakon kojeg postupka je 1. tužiteljica dana 23.08.2016. godine rodila djevojčicu.
3. Preostala 4 (četiri) zametka kriopohranjeno je u Kliničkoj bolnici Merkur.
4. Dana 25. siječnja 2020. godine u postupku medicinski pomognute oplodnje tužitelja, izvršen je embrio transfer krioprezervirana 2 (dva) zametka 1. tužiteljici u maternicu, nakon kojeg postupka je 1. tužiteljica dana 28.09.2020. godine rodila dvije djevojčice.
5. Preostala 2 (dva) zametka kriopohranjeno je u Kliničkoj bolnici Merkur.
6. Pohranjene spolne stanice, spolna tkiva i zameci čuvaju se u pravilu do 5 godina od dana pohranjivanja, a uz pisani zahtjev osoba od kojih spolne stanice, spolna tkiva i zameci potječu, rok od 5 godina može se produljiti na još 5 godina.
7. U slučaju smrti jedne ili obje osobe od kojih potječu zameci koji su pohranjeni, zameci se mogu darovati drugom korisniku prava za medicinski pomognutu oplodnju i rađanje djeteta.
8. U postupku medicinski pomognute oplodnje dana 02. prosinca 2015. godine nastalo je 5 (pet) zametaka, od kojih je troje zametaka upotrebljeno, dok su preostala 2 (dva) zametka kriopohranjena u Kliničkoj bolnici Merkur.
9. Tužitelji od tužene ne mogu dobiti nikakvu informaciju vezano za njihove zametke, njihov biološki materijal.
10. Tužitelji su dana 26.05.2022. godine podnijeli Zahtjev za uništenjem ili povratom njezinih zamrznutih zametaka Kliničkoj bolnici Merkur, a koji zahtjev je tužena zaprimila dana 31.05.2022. godine.
11. Predmetnim Zahtjevom tužitelji su tražili da se tužena očituje o tome je li udovoljila njihovom zahtjevu i uništila preostale kriopohranjene zametke. Također su tražili od tužene da joj vrati preostale kriopohranjene zametke ukoliko isti nisu uništeni te su zatražili podatak pod kojim brojem, šifrom, su njihovi zameci zavedeni u evidenciji tužene.
12. Na predmetni zahtjev tužitelja, tužena se oglašila.
13. Tužitelji mole Naslovni sud da pozove udrugu Roditelji u akciji – Roda, OIB: 06947174377, ulica Jurja Žerjavića 10, Zagreb, da se umiješa u ovaj postupak. Tužiteljica ističe kako je udruga Roda zatražila od zdravstvenih ustanova ovlaštenih za obavljanje postupaka medicinski pomognute oplodnje podatak o postupanju sa zamrznutim zamecima u slučajevima ako je došlo do prestanka financiranja zamrzavanja zametaka, ako je osoba čiji je biološki materijal pohranjen u zdravstvenoj ustanovi podnijela zahtjev za njegovim uništavanjem ili vraćanjem predmetnoj osobi, ako se zameci ne mogu koristiti

u daljnjem postupku medicinski pomognute oplodnje prema Zakonu o medicinski pomognutoj oplodnji (u slučaju razvoda braka, prekida izvanbračne zajednice ili smrti partnera).

14. Upit je upućen i tuženoj, no ista nije dala konkretan odgovor na postavljena pitanja.
15. Udruga Roda djeluje 20 godina i zalaže se za unapređenje zdravstvenog sustava i za dobrobit pacijentica i pacijenata koji se liječe od neplodnosti te kojima su potrebni MPO postupci. Udruga Roda ima veliko iskustvo i uvid u stanje u zdravstvenim ustanovama te načine na koje se provode različiti postupci liječenja neplodnosti. Svakodnevno svjedoče iskustvima pacijentica i pacijenata i na temelju toga zagovaraju unapređenja postupaka, zakonodavnog okvira i ljudskih prava.
16. Tužitelji su postali roditelji troje djece. Zbog privatnih životnih okolnosti, tužitelji ne planiraju daljnje postupke medicinske pomognute oplodnje.
17. Dakle, tužitelji zbog gore navedenih razloga više ne žele koristiti za vlastitu prokreaciju preostala 2 (dva) zametka koji su kriopohranjeni u Kliničkoj bolnici Merkur.
18. Kriopohranjeni zameci jesu biološki materijal tužitelja s kojima jedino tužitelji mogu i trebaju raspolagati.
19. Tužena nema nikakve pravne ovlasti raspolagati sa kriopohranjenim zamecima, odnosno biološkim materijalom tužitelja.
20. Tužitelji nisu dali pristanak tuženoj da raspolaže sa njihovim zamecima, niti su dali pristanak da dalje čuva njihov biološki material, niti da isti daruje neplodnom drugom bračnom ili izvanbračnom paru radi postizanja trudnoće ili poroda.
21. Tužitelji ovom tužbom traže da im se njihovi kriopohranjeni zameci vrate, odnosno da tužena uništi tužiteljeve zametke odnosno njihov biološki materijal s kojim tužena raspolaže bez ikakve osnove i odobrenja tužitelja.
22. Tužena kao ovlaštena zdravstvena ustanova obvezna je o postupcima medicinske pomognute oplodnje voditi podatke o evidenciji sukladno čl. 46 Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji.
23. Tužena je podatke u evidenciji obvezna čuvati trajno.
24. Tužena vodi vlastiti registar o korisnicima postupaka medicinski pomognute oplodnje kao i o svim pohranjenim spolnim stanicama, spolnim tkivima i zamecima.
25. Zakonom o medicinski pomognutoj oplodnji čl. 47. st. 3, propisano je da je ovlaštena zdravstvena ustanova obvezna dostaviti najkasnije u roku od 3 dana sve podatke iz svojeg registra Državnom registru na trajno čuvanje.
26. Unatoč zakonskoj odrebi o osnivanju Državnog registra za medicinski pomognutu oplodnju isti još od dana donošenja Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji 13.07.2012. godine, nije osnovan.
27. Na to da Državni registar nije osnovan iako je sukladno Zakonu o medicinski pomognutoj oplodnji trebao biti osnovan upućuje i činjenica da nije donesen Pravilnik o radu Državnog registra.
28. Slijedom navedenog tužitelji se ne mogu obratiti Državnom registru za dostavu podataka o kriopohrani njezinih zametaka budući da isti nije osnovan.
29. Slijedom svega navedenog tužitelji su podnijeli ovu tužbu i tužbeni zahtjev.
30. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da je tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovan.

31. Tuženik ne osporava da su tužitelji kod tuženika bili u postupku medicinski pomognute oplodnje, kao ni da su kod istog kriopohranjeni zameci tužitelja.
32. Tuženik osporava svoju ovlast kako za vraćanjem, tako i za uništavanjem zametaka pacijenata koji nisu iskorišteni budući isto nije predviđeno Zakonom o medicinski pomognutoj oplodnji (NN 86/12).
33. Naime, Zakon razlikuje postupanje sa neiskorištenim spolnim stanicama i spolnim tkivima i postupanje s neiskorištenim zamecima. U članku 5. Zakon definira spolne stanice kao sjemene i jajne stanice koje se namjeravaju uporabiti u svrhu medicinski pomognute oplodnje, spolna tkiva su dijelovi jajnika i testisa u kojima se nalaze spolne stanice, dok je zametak oplođena jajna stanica koja dijeljenjem postiže višestaničnost i može dostići stupanj razvitka blastociste (5-6 dana od oplodnje). Pohranjivanje obuhvaća postupke obrade, čuvanja i skladištenja spolnih stanica, spolnih tkiva i zametaka.
34. Sukladno članku 7. stavku 6. Zakona preostali zameci koji nisu uneseni u spolne organe žena čuvaju se na teret HZZO-a do 5 godina. Nakon proteka roka od 5 godina zameci se uz pristanak darivatelja daruju radi postizanja trudnoće i rađanja korisniku prava na medicinski pomognutu oplodnju koji pristane na takav postupak. U slučaju da bračni, odnosno izvanbračni drugovi žele produljiti čuvanje zametaka daljnjih 5 godina, obvezni su snositi trošak čuvanja.
35. Istim člankom u stavku 7. propisuje se da preostale jajne stanice (spolne stanice, a ne zameci) se čuvaju na teret HZZO-a do 5 godina, a nakon proteka roka iste se uništavaju uz obavijest bračnih, odnosno izvanbračnih drugova o tome.
36. Također, u članku 19. stavku 7. navodi se da darivatelj spolnih stanica i zametaka mogu povući svoj pristanak za darivanje, no u istom članku u stavku 8. propisuje se samo uništavanje spolnih stanica na način da isti glasi: „Zdravstvena ustanova obvezna je izjavu o povlačenju pristanka zabilježiti, a darovane spolne stanice uništiti na zahtjev darivatelja ili darivateljice i o tome izdati pisanu potvrdu.“
37. Nadalje, člankom 33. stavkom 2. propisano je da se pohranjene spolne stanice, spolna tkiva i zameci čuvaju primjenom suvremenih dostignuća medicinske znanosti, u pravilu do 5 godina od dana pohranjivanja te da se rok, uz pisani zahtjev osoba od kojih isti potječu, može produljiti za još 5 godina. U stavku 3. istoga članka navodi se da u slučaju smrti osobe od koje potječu spolne stanice, odnosno spolna tkiva koji su pohranjeni zdravstvena ustanova obvezna je uništiti spolne stanice i spolna tkiva u roku od 30 dana od dana saznanja o smrti osobe od koje potječu spolne stanice, odnosno spolna tkiva, iz čega proizlazi da je zakonodavac opet izostavio uništavanje zametaka. Zakonodavac je izostavio uništavanje zametaka i u idućem stavku gdje izričito navodi da u slučaju smrti jedne ili obje osobe od kojih potječu zameci koji su pohranjeni, zameci se mogu darovati drugom korisniku prava na medicinski pomognutu oplodnju za oplodnju i rađanje djeteta. Dakle, Zakon ni u jednom slučaju ne predviđa uništavanje zametaka, već izričito samo darovanje istih. Navedeno potvrđuje i stavak 4. članka 34. istog Zakona koji navodi da u slučaju smrti osobe od koje potječu spolne stanice i spolna tkiva koji su pohranjeni zdravstvena ustanova obvezna je uništiti pohranjene spolne stanice i spolna tkiva u roku od 30 dana od saznanja o smrti, a pohranjene zametke darovati drugom korisniku prava na medicinski pomognutu oplodnju za oplodnju i rađanje djeteta.

38. Iz svega gore navedenog proizlazi da tuženik kao zdravstvena ustanova nije niti jednom odredbom Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji (NN 86/12) ovlašten uništiti zametke, a kako to od njega zahtijeva tužitelj, prvotno svojim pisanim zahtjevom, a sada i tužbom podnesenom ovom sudu.
39. Tuženik ističe da je, zbog učestalih upita i zahtjeva pacijenata za uništavanjem zametaka, u više navrata, upravo zbog nedorečenosti Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji u kojem je uništavanje zametaka izostavljeno, tražio mišljenje nadležnih institucija i to od Nacionalnog povjerenstva za medicinski pomognutu oplodnju, Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, a koji su se oglašili na dostavljen upit ili odgovorili da nisu nadležni za odlučivanje o navedenom. Tuženik se, u daljnjem tijeku postupka, obvezuje dostaviti predmetne dopise. Iste nije u mogućnost dostaviti odmah uz odgovor na tužbu zbog trenutne obnove bolnice te premještaja arhive na drugu, udaljenu lokaciju.
40. U odnosu na zahtjev tužitelja za vraćanjem pohranjenih zametaka radi njihovog daljnjeg uništavanja nije moguće jer bi se navedeno, ako je podložno uništavanju, smatralo patološkim otpadom, a koji zbog etičkih razloga zahtijeva posebne uvjete gospodarenja kad potječe iz humane medicine. Sukladno članku 20. Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom patološki otpad mora se u zdravstvenoj ustanovi koja je proizvođač tog otpada skladištiti u ledenici, u nepropusnim vrećama te je zabranjeno skladištenje patološkog otpada izvan zdravstvene ustanove, groblja ili krematorija. Prijevoz patološkog otpada obavlja se sukladno posebnom propisu kojim se regulira prijevoz pokojnika. Zbrinjavanje patološkog otpada mora se provoditi pod posebnim uvjetima spaljivanjem u krematorijima ili zakapanjem u groblja. U svrhu praćenja podataka o nastanku i tijeku patološkog otpada proizvođač tog otpada je dužan voditi očevidnik i podatke o otpadu dostavljati nadležnom tijelu sukladno posebnom propisu. Krematorij ili groblje koji su preuzeli patološki otpad ovlašteni su ovjeriti prateći list sukladno posebnom propisu o gospodarenju otpadom.
41. I za prijenos biološkog materijala iz jedne u drugu ustanovu, što je predviđeno člankom 35. Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji, postoje posebna pravila te o opravdanosti prijenosa mora odlučiti Nacionalno povjerenstvo za medicinski pomognutu oplodnju. Iz navedenog proizlazi da se takav biološki materijal koji postaje patološki otpad ne može skladištiti niti uništavati (da za isto postoji mogućnost sukladno propisima) izvan zdravstvenih ustanova, stoga nije moguće vraćanje istog pacijentima koji ga ne bi mogli niti skladištiti niti uništiti u strogo kontroliranim uvjetima kakvi se zahtijevaju.
42. U odnose na navode tužitelja da isti ne mogu dobiti medicinsku dokumentaciju vezanu uz provođenje medicinski pomognute oplodnje niti podatke o njihovim zamecima, tuženik ističe da svaki pacijent može dobiti sve informacije te svoju medicinsku dokumentaciju slanjem ispunjenog i vlastoručno potpisanog zahtjeva za izdavanjem medicinske dokumentacije koji se nalazi na internet stranicama ustanove. Tuženik na upite pacijenata o uništavanju zametaka odgovara da se s istima postupa sukladno odredbama Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji (NN 86/12), a što je i točno. Upravo zato što isti Zakon ne predviđa uništavanje zametaka, tako niti tuženik nema ovlasti niti iste uništiti, bez obzira na zahtjeve pacijenata.
43. Slijedom navedenog, tuženik ističe da postupa sukladno svim odredbama Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji. Tuženiku nije u interesu čuvati

zametke koje pacijenti žele uništiti. Uništavanje istih tuženiku bi oslobodilo prostor za skladištenje novih zametaka drugih pacijenata. No, tuženik nema zakonsku podlogu za udovoljavanje zahtjevima pacijenata za uništavanjem njihovih zametaka.

44. Slijedom svega gore navedenog, tuženik predlaže tužbeni zahtjev tužitelja odbiti uz naknadu parničnog troška tuženiku.
45. Sud je u dokaznom postupku izvršio uvid u dokumentaciju koja prileži spisu, izvršen je uvid u otpusno pismo prvotужiteljice od 2.12.2015., Zahtjev za uništenje ili povrat zamrznutih zametaka, e-mail dopis Udruge Roditelji u akciji - RODA od 12.1.2023., Odgovor KB Merkur od 27.1.2023., izvršen je uvid u obavijest o krio-pohrani od 8.12.2022., izvršen je uvid u očitovanje Nacionalnog povjerenstva za medicinski potpomognutu oplodnju e-mail Poliklinike Šparac, obavijest o krio-pohrani i suglasnost za prestanak čuvanja kriopohranjenih zametaka Poliklinike Beta plus, saslušani su tužitelji.
46. Tužbeni zahtjev u cijelosti je neosnovan.
47. Alternativni tužbeni zahtjev u cijelosti je neosnovan.
48. U ovom postupku sporna je osnovanost tužbenog zahtjeva tužitelja.
49. Tužitelji ovom tužbom traže od KB Merkur uništenje svih pohranjenih bioloških uzorka od dana 2.12.2015.g. koji su kriopohranjeni kod tuženika u spremniku s tekućim dušikom u Dnevnoj bolnici za medicinsku potpomognutu oplodnju Zavoda za humanu reprodukciju Klinike za ženske bolesti KB Merkur, odnosno zahtjev tužitelja da se prvo i drugotужiteljima vrte svi kriobiološki uzorci od dana 2.12.2015. ukupno 2 zametka koji se čuvaju u spremniku s tekućim dušikom u Dnevnoj bolnici za medicinsku potpomognutu oplodnju Zavoda za humanu reprodukciju Klinike za ženske bolesti KB Merkur.
50. Među strankama nije sporno da su dana 2.12.2015.g. u postupku medicinski potpomognute oplodnje je nastalo 5 zametaka, od kojih je 1 vraćen embriotransferom prvotужiteljici u maternicu, nakon kojeg postupka je prvotужiteljica 23.8.2016.g. rodila djevojčicu.
51. Nije sporno da su preostala 4 zametka krio-pohranjena u KB Merkur.
52. Također dana 25.1.2020.g. u postupku medicinski potpomognute oplodnje izvršen je embriotransfer krioprezervirana 2 zametka prvotужiteljici u maternicu, nakon kojeg postupka je prvotужiteljica 28.9.2020. rodila dvije djevojčice.
53. Preostala dva zametka krio-pohranjeno je u KB Merkur.
54. Tužitelji su dana 26.5.2022. podnijeli zahtjev za uništenjem ili povratom kriopohranjenih zametaka KB Merkur, a koji je zahtjev tužena zaprimila 31.5.2022.g.
55. Kako su tužitelji postali roditelji troje djece, zbog privatnih, životnih okolnosti tužitelji ne planiraju daljnje postupke medicinski potpomognute oplodnje. Dakle, tužitelji zbog gore navedenih razloga više ne žele koristiti prokreaciju 2 zametka koji su kriopohranjeni u KB Merkur, što je bio razlog da su podnijeli zahtjev za uništenjem ili povratom zamrznutih zametaka 26.5.2022.g.
56. Na predmetni zahtjev tužena se oglašila.
57. Uvidom u dokumentaciju koja prileži spisu posebno očitovanje Nacionalnog povjerenstva za medicinski potpomognutu oplodnju utvrđeno je da Nacionalno povjerenstvo za medicinski potpomognutu oplodnju nije nadležno za davanje

odobrenja. U zakonu nije navedena zabrana uništenja zametaka. Povjerenstvo zaključuje da je za ovaj slučaj nadležna zdravstvena ustanova koja odlučuje o daljnjem postupanju.

58. Kao što je već ranije u presudi navedeno, Nacionalno povjerenstvo za medicinski potpomognutu oplodnju nije nadležno za davanje bilo kakvih odobrenja u slučaju zahtjeva za uništenje oplođenih jajnih stanica, iako u zakonu nije navedena zabrana uništenja zametaka, Povjerenstvo zaključuje da je za ovaj slučaj nadležna zdravstvena ustanova koja odlučuje o daljnjem postupanju.
59. Sud je u tijeku postupka na okolnost tužbenog zahtjeva saslušavao prvo i drugotužitelja.
60. Prvotužiteljica je iskazala da su ona i suprug pohranili 5 zametaka za umjetnu oplodnju 2015.g. u KBC Merkur. Iste godine izvršena je oplodnja i rođena je jedna djevojčica. Kasnije su rođene još dvije djevojčice 28.9.2020.g. i obzirom da oni više ne namjeravaju imati djece tražili su da se preostala dva zametka ili unište ili da im se vrate. Zatražili su od bolnice bilo povratak bilo uništenje zametaka prvo telefonskim putem, a potom i pismeno, ali niti na jedan zahtjev od bolnice nisu dobili odgovor. Nesporno je da su zaprimili pismeni zahtjev ali odgovor nisu dobili. Osnovni razlog zbog kojeg su postavili takav zahtjev je osobno zdravstveno stanje prvotužiteljice i njihova ekonomska situacija. Nikada od bolnice nisu tražili da se pohrana preostala dva zametka produži. Ne žele nikome darovati pohranjena dva zametka, a da su znali za činjenicu da se zametci čuvaju radi potpomognute umjetne oplodnje, da se mogu darovati odnosno da se čuvaju radi darovanja u tu svrhu, niti ne bi ulazili u taj postupak. Prilikom pohranjivanja zametaka bili su upoznati s time da će se zametci pohranjivati po zakonu Republike Hrvatske, ali ništa konkretno. Nisu znali da se zametci ne smiju uništavati, ona je privatno doznala da privatne klinike to prakticiraju.
61. Drugotužitelj je u svom iskazu u cijelosti bio suglasan sa iskazom prvotužiteljice kao što je to supruga u svom iskazu navela.
- a. Glede osnovanosti tužbenog zahtjeva za slučaj zahtjeva o uništenju ili vraćanju oplođenih jajnih stanica nadležna je zdravstvena ustanova koja je nadležna za konkretni slučaj prema Nacionalnom povjerenstvu za umjetno potpomognutu oplodnju.
62. Kao što tužena napominje u svom odgovoru na tužbu, u Republici Hrvatskoj pitanje postupanja sa zamrznutim zametcima regulirano je Zakonom o medicinskoj potpomognutoj oplodnji (NN 86/12 – dalje ZMPO), koji u čl. 34. st. 3. navodi da pohranjene spolne stanice, spolna tkiva i zametci iz st. 1. toga članka čuvaju se u pravilu do 5 godina od dana pohranjivanja, a rok čuvanja može se na zahtjev osoba od kojih spole stanice, tkiva, odnosno zametci potječu produljiti za još 5 godina, a iznimno, u posebnim medicinski opravdanim slučajevima i duže, time da, sukladno st. 5. istog članka, podatke iz st. 2., 3. i 4. toga članka zdravstvena ustanova obvezna je dostaviti Nacionalnom povjerenstvu za medicinski potpomognutu oplodnju.
63. Ni praksa Europskog suda za ljudska prava glede uništenje zametka nema jedinstvenu regulativu na razini evropske unije koja bi obvezala države članice na jedinstveno postupanje, te odluka o sudbini zametaka ovisi prvenstveno o nacionalnom zakonodavstvu.
64. Međutim, ZMPO izričito ne propisuje uništenje zametka kao opciju nakon isteka rokova čuvanja, niti to dozvoljava, pa tuženica nije smjela uništiti

zametak bez zakonske osnove, budući da se i nakon isteka roka od 10 godina čuvanja, uništenje zametka to čini etički i pravno neprihvatljivim, a ZMPO u čl. 26. samo regulira pravo na darivanje zametka ukoliko par odluči da taj zamac ne želi iskoristiti za vlastitu trudnoću.

65. Prema tome, iz navedenog jasno proizlazi da ZMPO kao ni evropska praksa izričito ne reguliraju uništenje zametaka, osim da se zamci koji se više ne koriste u postupku oplodnje mogu koristiti za znanstvena istraživanja, ali isključivo uz strogo definiranje uvjete i pisani pristanak parova.
66. Sukladno članku 7. stavku 6. Zakona preostali zamci koji nisu uneseni u spolne organe žena čuvaju se na teret HZZO-a do 5 godina. Nakon proteka roka od 5 godina zamci se uz pristanak darivatelja daruju radi postizanja trudnoće i rađanja korisniku prava na medicinski pomognutu oplodnju koji pristane na takav postupak. U slučaju da bračni, odnosno izvanbračni drugovi žele produljiti čuvanje zametaka daljnjih 5 godina, obvezni su snositi trošak čuvanja.
67. Istim člankom u stavku 7. propisuje se da preostale jajne stanice (spolne stanice, a ne zamci) se čuvaju na teret HZZO-a do 5 godina, a nakon proteka roka iste se uništavaju uz obavijest bračnih, odnosno izvanbračnih drugova o tome.
68. Također, u članku 19. stavku 7. navodi se da darivatelj spolnih stanica i zametaka mogu povući svoj pristanak za darivanje, no u istom članku u stavku 8. propisuje se samo uništavanje spolnih stanica na način da isti glasi: „Zdravstvena ustanova obvezna je izjavu o povlačenju pristanka zabilježiti, a darovane spolne stanice uništiti na zahtjev darivatelja ili darivateljice i o tome izdati pisanu potvrdu.“
69. Nadalje, člankom 33. stavkom 2. propisano je da se pohranjene spolne stanice, spolna tkiva i zamci čuvaju primjenom suvremenih dostignuća medicinske znanosti, u pravilu do 5 godina od dana pohranjivanja te da se rok, uz pisani zahtjev osoba od kojih isti potječu, može produljiti za još 5 godina. U stavku 3. istoga članka navodi se da u slučaju smrti osobe od koje potječu spolne stanice, odnosno spolna tkiva koji su pohranjeni zdravstvena ustanova obvezna je uništiti spolne stanice i spolna tkiva u roku od 30 dana od dana saznanja o smrti osobe od koje potječu spolne stanice, odnosno spolna tkiva, iz čega proizlazi da je zakonodavac opet izostavio uništavanje zametaka. Zakonodavac je izostavio uništavanje zametaka i u idućem stavku gdje izričito navodi da u slučaju smrti jedne ili obje osobe od kojih potječu zamci koji su pohranjeni, zamci se mogu darovati drugom korisniku prava na medicinski pomognutu oplodnju za oplodnju i rađanje djeteta. Dakle, Zakon ni u jednom slučaju ne predviđa uništavanje zametaka, već izričito samo darivanje istih. Navedeno potvrđuje i stavak 4. članka 34. istog Zakona koji navodi da u slučaju smrti osobe od koje potječu spolne stanice i spolna tkiva koji su pohranjeni zdravstvena ustanova obvezna je uništiti pohranjene spolne stanice i spolna tkiva u roku od 30 dana od saznanja o smrti, a pohranjene zametke darovati drugom korisniku prava na medicinski pomognutu oplodnju za oplodnju i rađanje djeteta.
70. Sukladno odredbi čl. 34. st. 1. ZMPO muškarac i žena kojima prema spoznajama medicinske znanosti prijeti opasnost da će zbog zdravstvenih razloga postati neplodni, mogu ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi uz slobodan

ovjereni pisani pristanak pohraniti svoje spolne stanice, spolna tkiva ili zametke za vlastito korištenje kasnije.

71. Međutim, prema odredbi čl. 14. st. 3. ZMPO bračni, izvanbračni drugovi pojedinačno ili zajedno, odnosno žena iz čl. 10 st. 2. toga Zakona mogu povući pristanak i odustati od postupka medicinski pomognute oplodnje sve dok sjemene stanice ili jajne stanice ili zameci nisu uneseni u tijelo žene. Postupak medicinski pomognute oplodnje obustavlja se izjavom o povlačenju pristanka jednog ili oba bračna druga, odnosno izvanbračna druga ili žene iz čl. 10 st. 2. toga Zakona, a sukladno st. 5. istog članka takvu izjavu zdravstvena ustanova obvezna je zabilježiti i na zahtjev žene ili muškarca o tome izdati pisanu potvrdu.
72. Iz svega gore navedenog proizlazi da tuženik kao zdravstvena ustanova nije niti jednom odredbom Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji (NN 86/12) ovlašten uništiti zametke, a kako to od njega zahtijeva tužitelj, prvotno svojim pisanim zahtjevom, a sada i tužbom podnesenom ovom sudu, stoga niti sud nema čvrstu zakonsku osnovu po kojoj može drastvenoj ustanovi naložiti uništenje pohranjenih zametaka.
73. Osim toga, ponovno se napominje ni praksa Europskog suda za ljudska prava glede uništenja zametka nema jedinstvenu regulativu koja bi obvezivala države članice na jedinstveno postupanje, te u konkretnom slučaju sudbina zametaka ovisi prvenstveno o nacionalnom zakonodavstvu.
74. Glede vraćanja pohranjenih zametaka radi njihovog daljnjeg uništavanja također nije moguće U odnosu na zahtjev tužitelja za vraćanjem pohranjenih zametaka radi njihovog daljnjeg uništavanja nije moguće jer bi se navedeno, ako je podložno uništavanju, smatralo patološkim otpadom, a koji zbog etičkih razloga zahtijeva posebne uvjete gospodarenja kad potječe iz humane medicine. Sukladno članku 20. Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom patološki otpad mora se u zdravstvenoj ustanovi koja je proizvođač tog otpada skladištiti u ledenici, u nepropusnim vrećama te je zabranjeno skladištenje patološkog otpada izvan zdravstvene ustanove, groblja ili krematorija. Prijevoz patološkog otpada obavlja se sukladno posebnom propisu kojim se regulira prijevoz pokojnika. Zbrinjavanje patološkog otpada mora se provoditi pod posebnim uvjetima spaljivanjem u krematorijima ili zakapanjem u groblja. U svrhu praćenja podataka o nastanku i tijeku patološkog otpada proizvođač tog otpada je dužan voditi očevidnik i podatke o otpadu dostavljati nadležnom tijelu sukladno posebnom propisu. Krematorij ili groblje koji su preuzeli patološki otpad ovlašteni su ovjeriti prateći list sukladno posebnom propisu o gospodarenju otpadom.
75. I za prijenos biološkog materijala iz jedne u drugu ustanovu, što je predviđeno člankom 35. Zakona o medicinski pomognutoj oplodnji, postoje posebna pravila te o opravdanosti prijenosa mora odlučiti Nacionalno povjerenstvo za medicinski pomognutu oplodnju. Iz navedenog proizlazi da se takav biološki materijal koji postaje patološki otpad ne može skladištiti niti uništavati (da za isto postoji mogućnost sukladno propisima) izvan zdravstvenih ustanova, stoga nije moguće vraćanje istog pacijentima koji ga ne bi mogli niti skladištiti niti uništiti u strogo kontroliranim uvjetima kakvi se zahtijevaju.
76. Shodno navedenom niti tužbeni zahtjev za vraćanjem pohranjenih zametaka nije osnovan.
77. Slijedom navedenog, sud je odbio prvotno postavljen tužbeni zahtjev i alternativno postavljen tužbeni zahtjev u cijelosti.

78. Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci ove presude.

79. Odluka o trošku nije donesena jer takav zahtjev nije niti postavljen.

U Zagrebu 23. travnja 2026.

Sudac
Sanja Krovinović

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana računajući od dana dostave presude. Žalba se predaje putem ovog suda na Županijski sud, pisano u pet istovjetnih primjeraka.

DNA:

1. Punomoćniku tužitelja
2. Punomoćniku tuženika

Broj zapisa: **9-30887-0649d**

Kontrolni broj: **03c24-1e49e-a8d7b**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski građanski sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.